

JAK DISKUTOVAT SE SPOLUŽÁKY O MIGRACI?

Vždy je dobré mít o problematice co nejvíc informací. Někdy ale fakta nestačí. Připravili jsme pro vás konkrétní tipy, které vám mohou pomoci se na téma migrace připravit.

Příznejme, že migrace je problém.

Je tedy důležité pracovat s fakty, bořit mýty a podpořit debatu založenou na realitě, nikoli na dojmech.

Pracujme s vlastním strachem a předsudky.

Stereotypy jsou pochopitelné, jsou součástí našeho myšlení, mohou být ale také velmi obtěžující a ochromující, a především nebezpečné a nespravedlivé. Je důležité je umět rozlišovat a pracovat s nimi.

Nezobecňujme.

Pozor na užívání obecných pojmů jako muslim, uprchlík. Nedá se k nim přiřadit žádná jednotící charakteristika, která by odpovídala tomu, že jsme každý unikátní individuum. Je dobré připomenout, že nikdo z nás nemá rád, když je hodnocen a nálepkován v rámci nějaké skupiny (třída, mladí, učitelé, blondýny atd.).

Pracujme s neochotou mediálně se orientovat a vzdělávat.

Naše neochota vzdělávat se má za následek nevědomost, ta plodí strach a z něho vyplývají nepravdivá a zjednodušující hodnocení.

Uvědomme si, že v jistém slova smyslu nám často chybějí dostatečné informace.

Platí to o většině z nás, proto nám sluší v debatách pokora a vědomí, že toho víme málo – o islámu, o soužití s uprchlíky, o jejich zvycích a kultuře, ale dokonce i o našich vlastních hodnotách a historii.

Nechtějme sdělit žákům všechno, co o problému víme.

Téma migrace je složité a mnohvrstevnaté, někdy se v diskusích vyplatí reagovat jen na otázky a nesnažit se o úplný výklad všech souvislostí.

Nezapomínejme na obyčejnou lidskou slušnost.

Sluší se pomoci druhému v nouzi, nejen proto, že jsme k tomu vázáni mezinárodními smlouvami.

Hledejme, co máme společného.

Migrace byla, je a bude součástí evropských dějin, je lepší usilovat o komunikaci a pochopení než se snažit přesvědčovat druhé o vlastní a jediné pravdě.

Oceňujme mnohost názorů.

Každý jsme jiný a pohled druhého nás může obohatit, místo aby nás jen dráždil. Cílem není, aby všichni smýšleli a cítili stejně. Velmi často mohou rozdílné názory stát vedle sebe.

Nehledejme řešení za každou cenu.

Univerzální a provždy platné řešení neexistuje ani v našich individuálních životech. Existují ale jisté univerzální hodnoty, které je dobré ctít právě proto, že i my po nich toužíme: důstojný život, poskytnutí pomoci v nouzi, spravedlnost.

Rychlá řešení jsou lákavá, ale málokdy ta nejlepší. K poctivému výsledku je třeba se dopracovat – hledáním informací, ověřováním zdrojů, prací s hodnotami, které ochrání nejen nás, ale i ty druhé. Nehledejme rychlé a jednoduché řešení na úkor druhého člověka nebo celé skupiny. Migrace je dynamický proces, který se vyvíjí, a na řadu otázek dnes odpovědi neznáme; často můžeme žákům nabídnout jen trpělivé hledání a kritický přístup ke zdrojům.

Respektujeme obavy druhých.

Není rozumné vyvracet obavy jako nesmyslné – lepší je citlivě hledat jejich skutečné příčiny: strach, nejistota, nedostatek informací, pocit bezmoci, předsudky, zobecnění.

Pracujeme se silou individuálního příběhu.

Jsme tak blíž k pochopení, a to nám umožňuje nahradit strach a pocit ohrožení schopností soucítit a ochotou pomoci.

Nebojme se čelit nařčením z propagandy, manipulace, „sluníčkářství“, citového vydírání.

V debatách lze klidně argumentovat, vyzvat k hledání faktů podložených informací, ale také se nestydět za emoce. Migranti prožívají silné příběhy plné bolestných ztrát, soucit není projevem slabosti, měkkosti nebo naivity.

Nepodceňujeme osobnostní vývoj žáků a studentů.

Neustále můžeme rozvíjet jejich schopnost empatie, naslouchání, tolerance, kritického myšlení a vnímání, osobní zodpovědnost a vědomí, že leccos mohou sami ovlivnit. Věřme, že je na co navázat – mladí lidé mají přirozenou a životními zkušenostmi neunavenou touhu po spravedlnosti a aktivitě, i když to tak někdy na první pohled nevypadá.

Uvědomujeme si složitost života.

Člověk se pohybuje mezi touhou po svobodě a touhou po jistotě a bezpečí. Je těžké umět obě touhy vyladit. Je to práce na celý život pro každého z nás i pro celé současné i budoucí generace.

Pracujeme na sobě.

Vyučující sám by měl být vyladěný, nepodléhající stereotypům ani nakažlivému strachu – jediné tak může být autentický.

ZDROJE DAT A STATISTICKÝCH ÚDAJŮ K TÉMATU MIGRACE

Cizinci v ČR

<http://cizinci.cz/cs/>

(Stránky MPSV a MV o integraci cizinců v České republice.)

Český statistický úřad

<https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

(Počet cizinců v ČR.)

Eurostat – Evropský statistický úřad (ENG)

<http://ec.europa.eu/eurostat>

(Veškeré statistické údaje, rozsáhlá databáze.)

Frontex (ENG)

<http://frontex.europa.eu/>

(Agentura Evropské unie, jejíž úlohou je koordinace ochrany vnějších hranic EU.)

Geografické migrační centrum

<http://www.geomigrace.cz/>

(Průvodce daty o ekonomické migraci, přehled databází, které poskytují údaje o cizincích v České republice, možnosti jejich využití a interpretace. Důraz je kladen zejména na pobyt a ekonomickou aktivitu migrantů.)

IOM – Mezinárodní organizace pro migraci (ENG)

www.iom.int

(Podrobné materiály k jednotlivým zemím, odkud migranti pocházejí, brožury, aktuální data, denní přehledy událostí a souvisejících informací ze světových médií apod. Pracuje především s údaji poskytnutými národními vládami.)

IOM v ČR

www.iom.cz

Migration Policy Institute (ENG)

<http://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/international-migration-statistics>

(Mapy a grafy k tématu migrace a integrace.)

Ministerstvo vnitra ČR

<http://www.mvcr.cz/migrace/o-migraci.aspx>

(Migrační a azylová politika České republiky, nelegální migrace.)

<http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/aktualni-statistiky.aspx>

(Aktuální denní statistiky počtu migrantů v detenčních zařízeních a počtu zjištěných osob na území ČR.)

Správa uprchlických zařízení

<http://www.suz.cz/>

(Aktuální informace MZV.)

Další organizace a projekty

Migrace – informační a mediální projekt Člověka v tísni

<https://www.clovekvtisni.cz/cs/migrace>

Organizace pro pomoc uprchlíkům

<http://www.opu.cz/cs/>

Příběhy uprchlíků

<http://pribehyuprchliku.cz/>

(Konkrétní příběhy uprchlíků žijících v Německu.)

Sdružení pro integraci a migraci

<http://www.migrace.com/>

UNHCR – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (ENG)

<http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>

(Aktuální data, čísla k situaci ve Středomoří (jde především o „sea arrivals“, tedy počty osob, jež připluly po moři; jsou mezi nimi jak uprchlíci, tak migranti), denní statistiky, grafy pro srovnání apod.)

UNHCR v ČR

www.unhcr.cz

ODKAZY NA ČLÁNKY A DALŠÍ ZDROJE

Jak se šíří nenávisť: Případ islám v ČR nechceme (Respekt). Dostupné on-line na
<http://www.respekt.cz/politika/jak-se-siri-nenavist-pripad-islam-v-cr-nehceme>

Český statistický úřad

<https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

(Počet cizinců v ČR.)

Migration policy institute

Správa uprchlických zařízení

<http://www.suz.cz/>

Geografické migrační centrum

<http://www.geomigrace.cz/>

MÝTY A FAKTA O MIGRACI

1. Mezi uprchlíky jsou teroristé a přívrženci Islámského státu.

Podle Europolu, který situaci intenzivně monitoruje, žádný důkaz, že by teroristé uprchlické krize systematicky využívali, neexistuje. Velká část uprchlíků, kteří míří do Evropy, pochází ze zemí, ve kterých Islámský stát vůbec nepůsobí. Nejvíce jich utíká ze Sýrie před občanskou válkou. Podle statistik je navíc podpora Islámského státu i v islámských zemích mizivá. S tímto mýtem souvisí i častý předsudek „muslim rovná se terorista“. **Za posledních pět let bylo v Evropě spácháno více než tisíc teroristických útoků. Méně než dvě procenta pachatelů přitom byli muslimové.** Celosvětově pak bylo od roku 1970 spácháno na 140 tisíc teroristických útoků. Kdybychom zcela hypoteticky tvrdili, že všechny mají na svědomí muslimové, tvořili by jejich pachatelé 0,00009% muslimské populace. Proti tomuto tvrzení bychom mohli ve stejném duchu postavit tvrzení, že „co muslim, to mírotvůrce“ – pět ze 12 laureátů Nobelovy ceny míru jsou totiž muslimové (tzn. 42%). I toto tvrzení by ale bylo samozřejmě zavádějící, třebaže postavené na statistice.

2. Korán vyzývá k zabíjení nevěřících, tj. nemuslimů.

Mohamedovo působení, které se odráží i v koránu, lze rozdělit do dvou období. V prvním žil Mohamed v Mekce a v té době nenásilně přesvědčoval budoucí stoupence o svém zjevení. Korán tohoto období je lyrický a plný obrazů boží odměny a trestu. Ve druhém období, po vynuceném odchodu z Mekky do Medíny (hidžra, rok 622, začátek muslimského letopočtu), se Mohamed stává vojevůdcem a zákonodárcem, který se zabývá také ryze praktickými věcmi včetně výbojů či stanovením pravidel chování při vojenském tažení. Korán tedy nabízí možnost náboženské války, vždy jde ale o boj obranný a za stanovených podmínek. Vyzývá však také k míru (hlavně v mekkánských súrách). **Klíčový je proto záměr, úmysl vykladače.** Obdobným (tedy radikálním či násilným) způsobem lze navíc interpretovat i bibli (viz např.: „Muž či žena, v nichž by byl duch zemřelých nebo duch věšteký, musejí zemřít. Ukamenuj je. Jejich krev padni na ně.“ Leviticus 20:27)

3. Islám netoleruje jiná náboženství, muslimové nejsou schopni žít pospolu s lidmi jiného vyznání.

V islámských zemích dosud žijí vyznavači starších náboženství. V zemích, jako je Egypt, Sýrie, Jordánsko, Palestina, žije asi 10% arabských křesťanů různých církví. Korán uznává Mojžíše, Ježíše a jiné jako proroky, uznává židy a křesťany jako „lidi knihy“, tedy monoteisty, a toleruje i neortodoxní muslimské sekty (alawity, alevity, drúzy). V Osmanské říši neplatili nemuslimové islámské daně, ale speciální daně (džizja). Ve společenské hierarchii se tradičně nacházeli níže než muslimové, ale nebyli předmětem náboženské nenávisti. Moderní sekulární státy hlásí se k islámu ho více či méně zvýhodňují proti jiným náboženstvím (např. co se týče stavebních povolení pro kostely – ostatně ani v Evropě muslimové nestaví své mešity bez problémů), ale obecně proklamují jejich ochranu. **Netolerance vůči židům a křesťanům je charakteristikou radikálních sunnitských islamistů** (např. Islámský stát, wahhábismus, které netolerují ani jiné muslimy, jako šíity a súfijce) nebo bývá důsledkem politických kampaní (antisionismus) či projevem občanských válek.

4. Islám a jeho vyznavači jsou ve srovnání s křesťanstvím a křesťany nehumánní a jejich kultura je zpátečnická.

Je třeba rozlišovat islám jako náboženství a jeho tradici a radikální, až fanatické skupiny a jednotlivce. Islám, stejně jako křesťanství, zavádí pojmy univerzální spravedlnosti, tolerance a lásky. Nehumánní aspekty islámského hrdelního práva se už obecně v moderních státech nepoužívají a většina muslimů žije v sekulárních státech. Pouze teokratické státy (Saúdská Arábie, Írán) a radikální islamistická hnutí (Islámský stát, al-Káida) je dosud masivně provádějí. Do 20. století žila většina Arabů v Osmanské říši, ve které sice nepanovala rovnoprávnost, přesto se zde prolínala různá náboženství a byla zaručena určitá náboženská svoboda. Křesťané a židé zde mohli zastávat vysoké úřady. Islámská filozofie předala Evropě její antické dědictví. Nesnášenlivost je moderní fenomén spojený s kolonizací a moderními ideologiemi (antisionismus, islamismus). Je třeba si uvědomit, že řada islámských tradic a zvyků je důsledkem chudoby a pomalejší modernizace, ale zároveň i to, že Evropané se před sto lety také chovali jinak než dnes. Vzdělaní, moderní muslimové jsou nám podobnější, než si myslíme.

5. Uprchlíci jsou bohatí, mají drahé oblečení a chytré telefony.

Z mnoha rozhovorů s uprchlíky je zřejmé, že na zaplacení cesty se většinou skládá celá rodina. Často také peníze na cestu poskytují příbuzní žijící na Západě.

Chytrý mobilní telefon představuje v současné době poměrně běžnou technologii (např. konkrétně v Sýrii připadá 75–87 mobilních telefonů na 100 obyvatel). **Pro lidi na útěku jsou telefony důležitým pomocníkem.** Nejenže jimi komunikují mezi sebou, ale získávají díky nim i důležité informace o situaci na trase, kudy jdou, využívají překladač, aby se lépe dorozuměli s policisty či dobrovolníky apod.

V tomto případě je třeba opustit stereotypní představu uprchlíka – podvyživeného, v roztrhaných šatech, pocházejícího z naprosto chudého prostředí. **Uprchlíci, kteří přicházejí se současnou migrační vlnou, většinou vedli životy srovnatelné s těmi našimi, dokud do nich nevstoupila válka.**

6. Mezi uprchlíky jsou samí muži.

Z televizních záběrů, fotek, ale i ze záznamů policie či jiných úřadů vyplývá, že mezi imigranty nejsou pouze muži, ale i ženy a děti. Statistiky ukazují, že ačkoli muži dlouhodobě převažují, počet žen a dětí tvoří nezanedbatelný podíl utečenců. Počátkem roku 2016 dokonce poprvé počet žen a dětí mezi uprchlíky početně překonal počet mužů. Běžnou praxí je, že **rodina uteče z oblasti zničené válkou na nějaké bezpečnější místo a odtud dál pokračují pouze zdraví muži.** Plavba přes moře do Evropy je totiž extrémně riziková, a to nejenom kvůli plavbě samotné, ale i kvůli převaděčům. Cesta je navíc velmi nákladná a rodiny často nemají prostředky na to, aby poslaly více než jednoho člověka. Vybírají tak logicky mladé a silné muže, u kterých je předpoklad, že cestu fyzicky zvládnou, získají azyl a základní zázemí v některé z evropských zemí a rodina za nimi poté přijede.

7. V záchytných zařízeních mají uprchlíci dovolenkový režim a vybranou stravu podle svých tradic.

Co se týče zařízení pro uprchlíky na území ČR, v detenčním středisku v Zastávce u Brna mají klasické týdenní jídelničky (např. hovězí pečeně, smažená aljašská treska apod.). Toto zařízení pak poskytuje vcelku skromné ubytování. Na prostě zařízeném pokoji spí například čtyři lidé, dva z nich na palandě. V místnosti je také stůl, pár židlí a několik skříní.

V detenčním středisku, jako je Bělá nebo právě Zastávka, jsou pravidla nastavená tak, že když má u sebe cizinec při zajištění peníze, policie mu je odebere. Totéž platí o cennostech a mobilních telefonech. Peníze jdou pak na stravu a ubytování. U dospělého je to necelých 250 korun za den, u dětí je částka nižší. Pokud z peněz něco zbyde, dostane je cizinec na konci zajištění zpět. Stejně tak v pobytovém zařízení se žadatelé, kteří mají finanční prostředky převyšující životní minimum, podílejí na úhradě nákladů za stravu a ubytování.

8. Na uprchlíky peníze dáváme, a na naše děti musíme sbírat víčka.

Česká republika se v několika významných mezinárodních dokumentech zavázala pomáhat lidem, jejichž práva jsou porušována a kteří se ocitli v ohrožení života (za všechny např. Všeobecná deklarace lidských práv). Tyto postoje má zakotvené i v Listině základních práv a svobod, jež je součástí českého ústavního pořádku. Mezinárodní ochranu uprchlíků v minulosti využily i desetitisíce Čechoslováků, kteří utíkali ze země před komunistickým režimem, ale mnohdy také čistě z ekonomických důvodů (přesné údaje nejsou známe, některé zdroje uvádějí, že z Československa uteklo od roku 1948 až 200 tisíc emigrantů). O děti a jiné znevýhodněné skupiny se stará ze zákona stát. Jeho systém pak doplňují neziskové organizace. Děti, senioři a bezdomovci jsou tradičně používáni jako „rukojmní“ bojovníků proti uprchlíkům (a nejen jim). Terčem nenávisti těchto lidí jsou pak paradoxně zároveň tytéž organizace, které se běžně věnují pomoci českým znevýhodněným skupinám. Sběr víček z PET lahví – jakkoli jde o dobře míněnou záležitost – se navíc ukazuje jako naprosto neefektivní (k vybrání jedné koruny je potřeba 71 víček, takže např. na 100 tisíc korun je třeba sesbírat 14 285,7 kilogramu víček, tzn. odšroubovat 7 142 857 PET lahví).

9. Nejčastějším britským chlapeckým jménem je Muhammad.

Tuto zprávu rozšířila webová stránka BabyCentre a vycházela ze vzorku svých 56 tisíc uživatelů. Podle dat *britských matričních úřadů* však bylo v roce 2014 v Anglii a Walesu nejčastějším jménem pro chlapce Oliver. Muhammad byl patnáctý, ve Skotsku pak padesátý druhý.

10. Uprchlíci v Evropě znásilňují ženy a děti.

Na sociálních sítích a v médiích se šíří v souvislosti s uprchlíky množství hoaxů (nepravdivých poplašných

zpráv). Řada z nich „informuje“ o tom, že uprchlíci v některé z evropských zemí znásilnili ženu či zneužili dítě. Vykreslují uprchlíky jako mladé muže neovládající své pudy a mezi veřejností budí obzvláště silné emoce. Například údajný únos a znásilnění třináctileté dívky ruského původu v Berlíně vyvolaly ostrou reakci Ruska i německé veřejnosti. Zpráva, kterou odvysílala ruská televize, se ale později ukázala jako vymyšlená.

Nicméně statistiky tento typ zločinnosti nepotvrzují. To však neznamená, že by se skutečné incidenty měly brát na lehkou váhu. Skupinové obtěžování žen v některých evropských městech během silvestrovských oslav bylo skutečné. Současně byly zaznamenány i jednotlivé případy znásilnění. Jejich výskyt je ale statisticky ojedinělý. **K dojmů, že se jedná o běžný jev, přispívají i média tím, že uvádějí národnost či etnicitu pachatele.**

Nelze popřít, že kulturní odlišnosti existují a znamenají a budou znamenat negativní projevy ve společném soužití. Policie a justice by měly s pachatelem jednat nekompromisně. Rizika spojená se sexuálním násilím je třeba vzít na vědomí a systematicky s nimi pracovat.

11. Všichni uprchlíci chtějí v Evropě zůstat.

Z průzkumu, který provedlo Berlin Social Science Center mezi 889 syrskými uprchlíky, vyplývá, že tomu tak není. 92% dotázaných Syřanů odpovědělo, že se chtějí v budoucnu vrátit do své země, pouze 8% plánuje zůstat v Evropě. Pro většinu dotázaných pak představuje největší hrozbu v jejich zemi prezident Asad, jehož režim má na svědomí více než 250 tisíc obětí bombardování obytných čtvrtí barelovými bombami, armádních operací či mučení.

12. Uprchlíci by měli zůstat doma a bojovat za svou vlast.

Uprchlíci většinou uvádějí, že nemají za koho bojovat. V občanské válce v Sýrii proti sobě stojí režim prezidenta Bašára Asada a různé opoziční ozbrojené skupiny, od umírněných rebelů, kteří požadují ukončení téměř pět desetiletí trvající vlády strany Baas a Asadovu rezignaci, přes syrské Kurdy, kteří usilují o co největší autonomii svých teritorií, po islamisty. K těm patří mezi sebou soupeřící Islámský stát a s al-Kajdou spojená fronta an-Nusrá. Situace je zde opravdu složitá. I podle odhadů analytiků působí v konfliktu na Blízkém východě přes 100 různých ozbrojených skupin, z nichž mnohé představují jen o málo menší zlo, než je zmíněný Islámský stát.

13. Uprchlíci po sobě neuklízí a jsou arogantní. Zneužívají humanitární pomoc, která je jim poskytována, a neváží si jí.

Záběry velkého nepořádku, hořících stanů a karimatek či nedojedeného jídla v médiích opakovaně dráždí veřejnost. Jsou převážně interpretovány tak, že uprchlíci si neváží pomoci, pohrdají jí. Realita je nicméně prostší. Ti lidé jsou v neustálé nejistotě a pohybu. První, co upustí, je to, co nepotřebují. Nemohou si dovolit s sebou nést cokoli, co je navíc. Často je s těmito věcmi nepustí do autobusů, které je převážejí z místa na místo. Spací pytle a karimaty zakazuje Červený kříž používat opakovaně. Mnozí uprchlíci si s sebou po dlouhé době nesou vši, případně jiné parazity, a je velké riziko šíření infekcí. Ty by měly velmi negativní dopad především na zesláblé děti. Na trase neexistuje hygienické zázemí, koše, kontejnery a nefunguje svoz odpadu obecně. V mrazivých nocích na polích či na kolejích se hodí cokoli, co hoří, aby se lidé mohli alespoň na malou chvíli zahřát. **V humanitárních krizích, jako je tato, je prioritou poskytnout pomoc lidem v momentě, kdy ji potřebují, až poté se řeší materiální škody.** Na velkém nepořádku a často neefektivní distribuci pomoci se podepisuje také její špatná koordinace a chaos. Dobrovolnické skupiny působily, zvláště zpočátku krize, neorganizovaně. Materiální podpora částečně skončila na nesprávném místě nebo zůstala nevyužita. To se však postupně lepší. Uprchlíci v naprosté většině případů za pomoc děkují, sami se často zapojují do úklidu, pokud například vědí, že v následujícím čase se dále nedostanou. Situace není nepodobná jakémukoli dvou dennímu českému hudebnímu festivalu.

14. Uprchlíci by měli zůstat v nejbližší zemi. V Turecku už přece Syřany válka neohrožuje. Proto uprchlíci, kteří pokračují do Evropy, jsou ekonomičtí migranti.

V současnosti stejně jako v minulosti platí, že přes 90% uprchlíků odchází pouze do nejbližšího možného bezpečného místa/země. Budeme-li mluvit o Syřanech, uprchlíci opravdu léta čekali v provizorních, až extrémních podmínkách v sousedních zemích, především v Turecku, Libanonu a Jordánsku, protože doufali, že válka skončí a oni se budou moci vrátit domů (do září 2015 přijalo Turecko téměř 2 miliony syrských uprchlíků, Libanon 1,1 milionu – což je pětina jeho populace –, Jordánsko 600 tisíc). Jejich naděje ale začaly postupně opadat (válka v Sýrii trvá od března roku

2011). Zásadními momenty, které ovlivnily jejich rozhodování, byl nástup Islámského státu a později ruské vojenské angažmá v Sýrii, které podpořilo prezidenta Asada. Dalším faktorem bylo radikální snížení potravinové pomoci v uprchlických táborech kvůli nedostatku finančních prostředků. **První vlna uprchlíků se tak dala do pohybu, protože lidé neviděli jakékoli východisko.** Situaci poté také zneužily převaděčské mafie, které svým potenciálním klientům nabízejí mnohdy nereálnou perspektivu v EU.

Autoři:

Ludmila Součková,

Člověk v tísni – Jeden svět na školách

Jaroslav Valůch, Transitions